

JUS4121 Rettsøkonomi eksamensoppgave høst 2023

Dato: 22.11.2023

Varighet: 4 timer

Oppgave 1

Ta utgangspunkt i modellen for fullkommen konkurranse, og betrakt markedet for elektrisitet:

- Forklar hvordan man med utgangspunkt i den enkelte konsumenters etterspørsel etter elektrisitet kan komme frem til en aggregert etterspørsel etter elektrisitet. Hvorfor er det sannsynlig at etterspørselen er mindre jo høyere prisen er?
- Forklar hvordan man med utgangspunkt i den enkelte produsent av elektrisitet kan komme frem til det aggregerte tilbudet av elektrisitet. Hvorfor er det sannsynlig at tilbudet er høyere jo høyere prisen er?
- Elektrisitet produseres blant annet ved hjelp av kull og naturgass. Prisene på disse innsatsvarene øker markant. Forklar og vis i en figur hvordan dette påvirker omsatt kvantum og pris på elektrisitet.
- Et marked med fullkommen konkurranse gir en pareto-optimal omsetning av elektrisitet. Forklar hva som menes med det.
- Flere politiske partier ivrer for en makspris på elektrisitet. Hvilke følger kan det få i markedet? Forklar hvorfor en makspris som ligger under prisen ved fullkommen konkurranse, ikke kan være pareto-optimal.
- Andre politikere argumenterer for å gi vanskeligstilte husholdninger en ren pengeoverføring slik at de bedre kan håndtere de høye elprisene. Hvilke effekter kan det få i markedet? Er den nye markedslikevekten fortsatt pareto-optimal? Begrunn svaret.

Oppgave 2

Myndighetene – stat og kommune – krever inn skatter for å kunne betale offentlige utgifter.

- Gi en samfunnsøkonomisk begrunnelse for at myndighetene bør kunne kreve inn skatter.
- Noen typer skatter gir et såkalt dødvektstap. Forklar hva dødvektstap er med utgangspunkt i modellen for et fullkomment marked.
- Hvorfor gir ikke miljøskatter dødvektstap? Forklar dette med utgangspunkt i en figur.
- Myndighetene ønsker å øke skatteinntekten ved å legge en stykkskatt på enkelte varer og tjenester. Hvordan bør de gå fram for å minimere dødvektstapet?

Oppgave 3

Familien A vurderer å kjøpe et hus som ennå ikke er bygget. Entreprenøren B tilbyr A et hus til 10 millioner kroner, men vil ikke starte byggingen før et forskudd på 20 % er betalt inn. B regner med å kunne bygge huset for 9 millioner og forventer en fortjeneste på 1 million. A's maksimale betalingsvilje for huset er 12 millioner, så for dem virker dette som en god avtale. Selv om forskuddet blir innbetalt, er et mulig utfall at entreprenøren ikke holder ord, lar være å bygge huset, beholder forskuddet og flytter til en jurisdiksjon utilgjengelig for A.

Ta utgangspunkt i følgende spill:

		Spiller B	
		Ikke holde ord	Holde ord
Spiller A	Betale forskudd	-2,2	2,1
	Ikke betale forskudd	0,0	0,0

- Forklar oppsettet over. Hva betyr tallene i de fire rutene nederst til høyre? Hvordan tolker du tallene?
- Hva er en dominant strategi? Har noen av aktørene en dominant strategi? Hva er det forventede utfallet av spillet?

For å være sikker på å få tilbake forskuddet dersom huset ikke blir bygget, krever A en bankgaranti for beløpet.

- Hvordan vil bankgarantien endre tallene i de fire rutene nederst til høyre? Endrer dette din konklusjon om dominante strategier? Hva er det forventede utfallet av spillet nå?
- A vurderer å kreve og få erstatning for den positive kontraktsinteressen før A betaler inn forskuddet. B går med på dette og kan stille bankgaranti for den positive kontraktsinteressen. Hvordan endrer dette tallene i de fire rutene nederst til høyre? Hva er det forventede utfallet av spillet med denne endringen?
- Hva kjennetegner et «Fangenes Dilemma»-spill? Har én eller flere av de tre variantene av spillet vi har sett på, karakter av å være et «Fangenes Dilemma»-spill?

***

Oslo, høst 2023

Professor Anders Løvlie
Faglig eksamensleder